

Εισήγηση της κ. Αικ. Κικίλια, Διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής Παν. Αθηνών

“Βιβλιοθήκη Φρανσουά Μιτεράν – Πρότυπο πολιτιστικό κέντρο για μια σύγχρονη πόλη”

Τον Ιούλιο του 1989, διοργανώθηκε ένας διαγωνισμός ιδεών από το σύνδεσμο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Γαλλίας, σε συνεργασία με τη Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων για τη βιβλιοθήκη Φρανσουά Μιτεράν. Η κριτική επιτροπή υπό την προεδρία του EMP επέλεξε 4 από τα σχέδια που υποβλήθηκαν, ένα από τα οποία του Ντομινίκ Περό.

Στις 21 Αυγούστου 1989, το σχέδιο του Ντομινίκ Περό αποσπά την τελική έγκριση για την κατασκευή ενός πρωτοποριακού συγκροτήματος, το οποίο βασίζεται σε μια κοίλη ορθογώνια ομάδα επιπέδων που στηρίζει έναν πύργο με τη μορφή ανοικτού βιβλίου σε κάθε γωνία. Οι 4 πύργοι, ύψους 79 μέτρων, περιβάλλονται από γυαλί και στεγάζουν 7 επίπεδα γραφείων, τα οποία προστατεύονται από κινητά ξύλινα παραπετάσματα, καθώς και 11 επίπεδα αποθήκευσης, τα οποία προστατεύονται από αντικριστούς πίνακες με μονωτικό υλικό. Αλλεπάλληλα επίπεδα διαμορφώνουν μία ενιαία πλατεία με φαρδιά σκαλοπάτια, που κάνουν δυνατή την πρόσβαση και από τις όχθες του Σηκουάνα.

Για να φτάσουν στις εισόδους των βιβλιοθηκών οι αναγνώστες, διασχίζουν την ξύλινη επιφάνεια της πλατείας. Η βιβλιοθήκη ξεχωρίζει πάνω από τις κορυφές των δέντρων, που αναδύονται από έναν κήπο 2 στρεμμάτων, ενώ τα αναγνωστήρια καταλαμβάνουν 2 επίπεδα γύρω από τον κήπο, με τα εργαστήρια και τις αποθήκες να τα περιβάλλουν από την εξωτερική τους πλευρά. Οι χώροι ταξινόμησης των βιβλίων, περιλαμβάνουν συνολικά 395 χιλιόμετρα ερμαρίων και βρίσκονται στα επίπεδα δίπλα στα αναγνωστήρια ή στους ανώτερους ορόφους των κτιρίων. Στις 2 κεντρικές εισόδους των βιβλιοθηκών, καταλήγουν 2 συμμετρικές ελαφρώς επικλινείς διαβάσεις, κατά μήκος των πλευρών του κήπου, ανατολικά και δυτικά του κτιρίου. Εκτός από τα αναγνωστήρια, μια αίθουσα συνεδριάσεων, μια αίθουσα και 6 δωμάτια διαλέξεων, χωρητικότητας 50 ατόμων το καθένα και 2 εκθεσιακοί χώροι, μπορούν να φιλοξενήσουν τις πολιτιστικές δραστηριότητες της βιβλιοθήκης για όλη τη διάρκεια του έτους.

Τέλος, διάφορες βοηθητικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των εστιατορίων, των καφέ και ενός βιβλιοπωλείου, στεγάζονται στο συγκρότημα. Γύρω από τη βιβλιοθήκη Φρανσουά Μιτεράν, οι πιο γραφικοί δρόμοι, αναδεικνύουν μια νέα αστική κοινότητα του Παρισιού.

Με τη βιβλιοθήκη στο κέντρο της, η κοινότητα αυτή, σφυρηλατεί μια ισχυρή πολιτιστική ταυτότητα που θα αναπτυχθεί περαιτέρω στο μέλλον, καθώς ο σχεδιασμός προσβλέπει προς ένα νέο πανεπιστημιακό κέντρο, 80 χιλιάδων με 130 χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Ένα νέο διεθνές εμπορικό κέντρο, χώροι με πράσινο, ένα ταχυδρομείο, ένα σχολείο και ένα νηπιαγωγείο, το ιατρικό κέντρο και τα τοπικά καταστήματα αποτελούν τα θέλγητρα μιας αναπτυσσόμενης τοπικής κοινότητας. Η νέα σύνδεση μετρό με το κέντρο του Παρισιού, η γραμμή 14, λειτουργεί ήδη από το καλοκαίρι του 1998. Η βιβλιοθήκη εμφανίζει αξιοσημείωτη λειτουργικότητα.

Κάτω από τα αλλεπάλληλα επίπεδα, δομείται διττά γύρω από τον κήπο. Στο χαμηλότερο επίπεδο, η ερευνητική βιβλιοθήκη, παρέχει πρόσβαση σε όλες τις συλλογές, και είναι προσιτή στους ερευνητές εφόσον έχουν εξασφαλίσει πιστοποιητικό ανάγνωσης.

Για να αποκτήσετε το πιστοποιητικό, πρέπει να αναφέρετε και να αποδείξετε το στόχο της έρευνάς σας μέσω μίας πανεπιστημιακής ή επαγγελματικής κοινότητας, ώστε να συμβουλευθείτε τις συλλογές που φυλάσσονται στη βιβλιοθήκη.

Πληροφορίες μπορεί κανείς να βρει και στην ανάλογη ηλεκτρονική διεύθυνση της βιβλιοθήκης. Το ανώτερο επίπεδο είναι ανοικτό στο ευρύ κοινό για όποιον είναι άνω των 16 ετών, ενώ όλοι οι χώροι ανάγνωσης και στα 2 επίπεδα, διακρίνονται θεματικά σε 4 μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οπτικοακουστικών και των βιβλιογραφικών ερευνητικών τμημάτων. Η ιστορία, η φιλοσοφία και οι κοινωνικές επιστήμες αφενός, η νομική, οι πολιτικές και οικονομικές επιστήμες αφετέρου, οι τέχνες και η λογοτεχνία και τέλος η επιστήμη και η τεχνολογία, αντιπροσωπεύονται επάξια στη βιβλιοθήκη. Ένα μεγάλης κλίμακας πρόγραμμα αποκτημάτων, έχει διευρύνει, χάρη στα πολυμέσα, τις συλλογές σε ως τώρα ανεπαρκή πεδία.

Στο ανώτερο επίπεδο του κήπου, με ισόπεδη πρόσβαση στους χώρους ανάγνωσης, μπορείτε να φτάσετε στην υποδοχή και στις πληροφορίες καθώς και στους χώρους των πολιτιστικών εκδηλώσεων. Επιδεικνύοντας την ετήσια κάρτα σας, μπορείτε να εξασφαλίσετε απρόσκοπτη πρόσβαση στους ανάλογους χώρους. Υπηρεσίες ενημέρωσης των αναγνωστών, παρέχονται δωρεάν σε προγραμματισμένο ωράριο πλην της Δευτέρας, για όσους χρειάζονται πληροφορίες σχετικά με τις συλλογές, με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας ή άλλες βιβλιοθήκες. Ανάλογα με το είδος των πληροφοριών, το οποίο ζητάτε, αλλά σύμφωνα και με την προσέλευση του αναγνωστικού κοινού, καθορίζονται και οι όροι, σύμφωνα με τους οποίους μπορείτε να επισκεφθείτε τους χώρους μελέτης. Τα αναγνωστήρια του χαμηλότερου επιπέδου, περιλαμβάνουν βελτιωμένο εξοπλισμό για τους μελετητές. Θα συναντήσετε 1900 θέσεις, εκ των οποίων 1179 παρέχουν τη δυνατότητα της on-line κράτησής τους, ενώ παρέχεται και ένα ενημερωμένο λειτουργικό περιβάλλον μέσω της πιο πρόσφατης τεχνολογίας. Νέα εργαλεία έρευνας και ανάγνωσης, περιλαμβάνουν περίπου 100 χιλιάδες κείμενα και άλλες τόσες εικόνες, ενώ οι αναγνώστες μπορούν να συμβουλευτούν 250 cd-rom σε δίκτυο.

Πρόσθετες λειτουργίες επεξεργασίας λέξεων, αξιοποιούν κατά το μέγιστο δυνατό την ηλεκτρονική αναζήτηση. Απομακρυσμένες συλλογές διατίθενται στον ιστό μέσω του παροχέα «Gallica» στην πιο πρόσφατη έκδοσή του. Στο ίδιο επίπεδο στεγάζεται και το τμήμα σπανίων εκδόσεων, του οποίου το περιεχόμενο είναι ταξινομημένο ανεξάρτητα από τη γενική ταξινόμηση και το περιεχόμενο της υπόλοιπης βιβλιοθήκης.

Στο ανώτερο επίπεδο, οι χώροι ανάγνωσης με τις 1645 θέσεις, επιτρέπουν στον αναγνώστη, να εκπονήσει τις ακαδημαϊκές του μελέτες και να εφοδιαστεί με τη νέα γνώση σε επαγγελματικό επίπεδο. Σημαντικά κείμενα, βασικά συγγράμματα και μια επιλογή περιοδικών, στοιχειοθετούν έναν άτλαντα των εξελίξεων στην επιστημονική έρευνα. Ένας ειδικός χώρος παρέχει όλες τις δυνατότητες που απαιτούνται, ώστε να βοηθηθούν οι αναγνώστες στην επιστημονική τους αναζήτηση. Άλλο ένα δωμάτιο, αφιερώνεται στον τύπο και προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ξένων και γαλλικών περιοδικών.

Τέλος, ένας ειδικός χώρος στελεχωμένος από προσωπικό, προσφέρει σημαντική βοήθεια στην εξοικείωση του χρήστη με τη νέα τεχνολογία και τα εργαλεία έρευνας, εφόσον το επιθυμεί. Η παραπάνω περιγραφή παρουσιάζει μια βιβλιοθήκη ως ένα πολυδύναμο και ευέλικτο σχήμα, το οποίο έχει στόχο να την αναδείξει σε αυτόνομο πολιτιστικό παράγοντα για την τοπική κοινότητα. Ως προς τον εξωτερικό, σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο σχεδιασμό, προκαθορίζει εξαρχής τη σχέση της με το περιβάλλον, διερευνά την προσαρμογή της στο χώρο, χωρίς να επιδιώκει το αντίστροφο.

Ο χαρακτήρας αυτός έχει διπλό όφελος. Ενσωματώνει ένα ανθρώπινο δημιουργήμα στην προϋπάρχουσα κοινότητα με τρόπο ομαλό, κυρίως όμως αποτελεί πόλο έλξης για την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινότητας. Στο σχέδιο του Ντομινίκ Περό, φαίνεται η πρόταση ενός εναλλακτικού κινήτρου δημιουργίας σύγχρονων πόλεων. Αν η βιβλιοθήκη αποτελεί πρότυπο οργάνωσης, ποιότητας, ανθρωπισμού, άρα και πολιτιστικού αγαθού, τότε έχει εξ ορισμού χρέος να βρεθεί στο επίκεντρο της κοινότητας, να επηρεάσει την οικονομική, την πολιτική, την πολεοδομική και την πνευματική οργάνωση της κοινότητας, αλλά ταυτόχρονα και να οριοθετήσει την ανεξέλεγκτη ανάπτυξή της. Η συσσώρευση γύρω από ένα και μόνο μορφωτικό κέντρο, αυτοαποκλείεται, καθώς οποιαδήποτε πέρα του επιθυμητικού μέτρου ανάπτυξη της κοινότητας εγγυάται ένα νέο πολιτιστικό κέντρο, μία νέα βιβλιοθήκη, μία νέα κοινότητα, η οποία θα οργανωθεί ανάλογα. Η χρήση των τεχνολογιών εγγυάται την ποιότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες, αλλά η βιβλιοθήκη Φρανσουά Μιτεράν επανατοποθετεί τον άνθρωπο στο κέντρο της κοινωνίας. Ως σύγχρονο δημιουργήμα ηλικίας μόνο λίγων ετών, αποτελεί πρότυπο για κάθε σχεδιασμό που δεν επιθυμεί να θυσιάσει το αγαθό του πολιτισμού, αλλά συνυπολογίζει τη βιβλιοθήκη ως οργανικό παράγοντα, γιατί όχι ως κέντρο της πολιτιστικής δραστηριότητας των κοινωνιών του μέλλοντος.

Ευχαριστώ.